

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN
İzmir Milletvekili

Muğla Bayır-Deştin Entegre Çimento Fabrikası projesi kapsamında çevresindeki zeytinliklerin niteliği ve projenin 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanun bakımından taşıdığı riskler uzun süredir yargılamalara konu olmaktadır.

2023 yılında mahkemece görevlendirilen bilirkişi heyetinin, fabrika sahasına yaklaşık 90 metre mesafeden başlayan zeytinliklere dikkat çektiği ve üç kilometrelik alan içerisinde zeytinliklerin bulunduğu yönünde tespitler yaptığı kamuoyuna yansıyan mahkeme belgelerinde yer almaktadır. Buna karşın 6 Temmuz 2026 tarihli yeni bilirkişi raporunda projenin zeytinlikler bakımından uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu iki bilirkişi değerlendirmesi arasındaki farklılık, özellikle ÇED dosyasında bazı zeytinliklerin “bakımsız”, “kurumaya yüz tutmuş” ve “iktisadi bütünlükten uzak” olarak nitelendirildiği; buna karşılık yeni bilirkişi raporunda bazı alanların verimli zeytin bahçeleri olarak değerlendirildiği yönündeki bilgiler nedeniyle ayrıca önem taşımaktadır.

Bu çerçevede;

1. Tarım ve Orman Bakanlığının resmi kayıtlarına göre Bayır-Deştin proje alanının üç kilometrelik çevresinde kaç hektar zeytinlik bulunmaktadır? Bu alanlarda kayıtlı zeytin ağacı sayısı kaçtır?
2. Bakanlığınızın kayıtlarında zeytinlik olarak bulunan alanların ÇED dosyasında “bakımsız”, “kurumaya yüz tutmuş” veya “iktisadi bütünlükten uzak” şeklinde nitelendirilmesi konusunda Bakanlığınızın resmi bir tespiti veya görüşü bulunmakta mıdır?
3. Bakanlığınız söz konusu nitelendirmelerin bilimsel ve teknik açıdan doğru olup olmadığını incelemiş midir?

4. 2023 tarihli bilirkişi raporunda fabrika sahasına yaklaşık 90 metre mesafede zeytinlik bulunduğu ilişkin tespit Bakanlığınızın resmi kayıtlarıyla uyumlu mudur?
5. 2026 tarihli bilirkişi raporundaki zeytinlik değerlendirmeleri ile Bakanlığınızın resmi kayıtları arasında farklılık bulunmakta mıdır?
6. 3573 sayılı Kanun bakımından zeytinliklerin korunmasına ilişkin değerlendirme yapılırken bir alanın “bakımsız” veya “iktisadi bütünlükten uzak” olduğunun ileri sürülmesi, söz konusu alanın kanun kapsamındaki zeytinlik niteliğini ortadan kaldırmakta mıdır?
7. Çimento fabrikasının yaratacağı toz ve emisyonların çevredeki zeytinlikler üzerindeki etkisi konusunda Bakanlığınız tarafından bağımsız bir teknik değerlendirme yapılmış mıdır?
8. 6 Temmuz 2026 tarihli bilirkişi raporunda zeytinlikler bakımından ulaşılan sonuç Bakanlığınızın resmi görüşüyle uyumlu mudur?
9. Bakanlığınız, 2023 ve 2026 tarihli bilirkişi raporları arasındaki zeytinlik değerlendirmesi farklılığının bilimsel nedenlerini ortaya koyacak bağımsız bir inceleme yapılmasını talep edecek midir?